

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 508/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov, Gučmanova 19, Leopoldov, zastúpeného JUDr. Mgr. Mariánom Kropajom, PhD., advokátom, Mudroňova 51, Piešťany, proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 20C/9/2019-108 z 9. augusta 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/2/2023 z 28. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).
2. K porušeniu uvedených práv malo dôjsť postupom a rozsudkom okresného súdu v sťažovateľovej civilnej sporovej veci, predmetom ktorej bol sťažovateľov nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozsudok okresného súdu označený v záhlaví tohto uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.
3. Sťažovateľ tiež žiadal zrušenie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/2/2023 z 28. februára 2024.
4. Uznesením najvyššieho súdu bolo odmietnuté sťažovateľovo dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11Co/95/2021-145 zo 7. júna 2022, ktorým krajský

súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ výslovne v texte a ani v navrhovanom výroku svojej ústavnej sťažnosti (petite) neuviedol, ktoré z jeho práv mali byť uznesením najvyššieho súdu porušené. Z obsahu ústavnej sťažnosti však vyplýva, že išlo o základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné právo na prerokovanie veci v sťažovateľovej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

5. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a pripojeného spisu okresného súdu sp. zn. 20C/9/2019 vyplýva nasledovný stav veci:

6. Rozsudkom okresného súdu bola zamietnutá sťažovateľova žaloba, ktorou si uplatňoval nárok na náhradu škody vo výške 10 000 eur s príslušenstvom. Škoda mala sťažovateľovi vzniknúť odcudzením jeho motorového vozidla, ktoré bolo po sťažovateľovom zadržaní a vzatí do väzby ponechané zaparkované na ulici bez toho, aby vyšetrovateľ Policajného zboru v sťažovateľovej trestnej veci motorové vozidlo zaistil alebo umožnil sťažovateľovým príbuzným s týmto vozidlom nakladať. Sťažovateľ tvrdil, že postup vyšetrovateľa bol nesprávny, škoda teda vznikla pri výkone verejnej moci a zodpovedá za ňu Slovenská republika (žalovaná).

7. Ústavný súd za podstatné považuje, že okresný súd z listinného dôkazu predloženého sťažovateľom (išlo o upovedomenie Okresnej prokuratúry Trnava z 25. mája 2018) zistil, že postup vyšetrovateľa bol na základe sťažovateľovej sťažnosti podľa § 210 Trestného poriadku preskúmaný prokurátorkou Okresnej prokuratúry Trnava s výsledkom, že v tomto postupe neboli zistené žiadne pochybenia. Prokurátorka uviedla, že v sťažovateľovej veci nebol daný dôvod na zaistenie motorového vozidla, a preto vyšetrovateľ postupoval správne, keď toto vozidlo nezaistil (bod 4 odôvodnenia rozsudku okresného súdu). Okresný súd preto s poukazom na § 9 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 30. júna 2023, t. j. v znení účinnom v čase rozhodnutia okresného súdu (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) uzavrel, že v konaní neboli preukázané predpoklady pre vznik zodpovednosti žalovanej za škodu (bod 9 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

8. Na druhej strane však okresný súd na základe tvrdení sporových strán za nesporné považoval, že vyšetrovateľ mal zámer vykonať obhliadku sťažovateľovho motorového vozidla, a preto napriek sťažovateľovej žiadosti nevydal sťažovateľovým príbuzným kľúče od motorového vozidla, ktoré bolo následne odcudzené (bod 2 odôvodnenia rozsudku okresného súdu). Ústavný súd k tomu dodáva, že tieto skutočnosti vyplývali okrem iného aj zo sťažovateľom predloženého uznesenia Okresnej prokuratúry Trnava č. k. 1 Pn 131/18/2207-5 zo 16. marca 2016, ktoré sa týkalo odmietnutia podozrenia zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa vyšetrovateľom.

9. Okresný súd v rozsudku ďalej uviedol, že nevykonali viacero zo sťažovateľom navrhnutých dôkazov (okrem iného aj výsluch samotného sťažovateľa), pretože tieto dôkazy sa mali týkať nesporných skutočností a dokazovanie by tak bolo nadbytočné (bod 5 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

10. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu tiež vyplýva, že v konaní bola sporná výška škody, avšak podľa okresného súdu sťažovateľ na jej preukázanie nepredložil žiadne dôkazy (bod 10 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

11. Z obsahu súdneho spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že okresný súd nezabezpečil účasť sťažovateľa na pojednávaní napriek tomu, že právny zástupca sťažovateľa žiadal, aby bol sťažovateľ, ktorý v čase pojednávania vykonával trest odňatia slobody, vo veci vypočutý.

12. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že okresný súd porušil sťažovateľovo právo na spravodlivý proces a znemožnil mu uskutočnenie jeho procesných práv tým, že nevykonal viaceré sťažovateľom navrhnuté dôkazy (o. i. sťažovateľa nepredvolal na pojednávanie a nevypočul ho) a nijako o týchto návrhoch na vykonanie dokazovania nerozhodol. Sťažovateľ uviedol, že týmto postupom mu bolo znemožnené reagovať na tvrdenia žalovanej prednesené na pojednávaní 9. augusta 2021. Sťažovateľ ďalej v odvolaní uviedol, že k hodnote motorového vozidla sa chce osobne vyjadriť na pojednávaní.

13. Okrem toho sťažovateľ v odvolaní tvrdil, že rozsudok okresného súdu je nepreskúmateľný, pretože z nesporných vyjadrení sporových strán podľa jeho názoru vyplýva nesprávny úradný postup vyšetrovateľa, avšak okresný súd dospel k záveru, že predmetný postup bol správny.

14. Na základe sťažovateľovho odvolania bol rozsudok okresného súdu potvrdený rozsudkom krajského súdu. Vo svojom rozsudku krajský súd zdôraznil, že sťažovateľ v konaní nepreukázal existenciu podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody, t. j. nesprávnosť úradného postupu vyšetrovateľa.

15. Krajský súd argumentoval, že v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. môže súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody spôsobenej vyšetrovateľom Policajného zboru vychádzať len z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa Policajného zboru prokurátorom.

16. Krajský súd pokračoval vo svojej argumentácii tým, že vo veci sťažovateľa prokurátor na základe sťažovateľovej sťažnosti podľa § 210 Trestného poriadku preskúmal postup vyšetrovateľa a uzavrel, že tento postup bol správny, t. j. v súlade so zákonom. Krajský súd uviedol, že v konaní o náhrade škody už súd nemôže rozhodnutie prokurátora podrobiť prieskumu a musí z neho vychádzať. Z uvedeného vyplýval podľa krajského súdu záver, že sťažovateľ nepreukázal nesprávnosť úradného postupu vyšetrovateľa, teda nepreukázal nárok na náhradu škody, ktorý si uplatňoval.

17. Práve už uvedené skutočnosti považoval krajský súd za rozhodujúce a poukázal na to, že tieto skutočnosti konštatoval vo svojom rozsudku aj okresný súd (pozri k tomu bod 7 tohto uznesenia), ktorý tak dal sťažovateľovi dostatočnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku, ktorá bola v jeho veci kľúčová. Vzhľadom na uvedené krajský súd uzavrel, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, dospel k správnym skutkovým záverom a vec správne právne posúdil.

18. Krajský súd dodal, že okresný súd sa zaoberal aj splnením ďalších predpokladov pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, tieto však už neboli podstatné vzhľadom na nepreukázanie nesprávnosti postupu vyšetrovateľa. Krajský súd sa preto týmito otázkami už nezaoberal.

19. V odôvodnení svojho rozsudku krajský súd reagoval aj na námietky týkajúce sa porušenia práva na spravodlivý proces a sťažovateľových procesných práv. Krajský súd skonštatoval, že okresný súd na pojednávaní 9. augusta 2021 postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami § 154, § 181 a § 182 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a oznámil stranám, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná, poučil ich o tom, že prostriedky procesného útoku a obrany možno použiť len do vyhlásenia dokazovania za skončené, vyzval sporové strany na vyjadrenie k dokazovaniu a k právnomu posúdeniu veci a následne vyhlásil dokazovanie za skončené.

20. Podľa krajského súdu tiež okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil dôvody, pre ktoré nepovažoval za potrebné vykonať všetky sťažovateľom navrhované dôkazy (k tomu pozri bod 9 tohto uznesenia). Na základe uvedeného krajský súd uzavrel, že okresný súd neporušil sťažovateľove práva.

21. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu včas dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že rozsudok krajského súdu závisel od právnej otázky, pri riešení ktorej sa krajský súd odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], a tiež tým, že došlo k porušeniu sťažovateľovho práva na spravodlivý proces, pretože mu bolo znemožnené uskutočňovať jeho procesné práva [§ 420 písm. f) CSP].

22. Ústavný súd zo sťažovateľovho dovolania zistil, že v časti týkajúcej sa tvrdného odchýlenia sa krajského súdu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu chýbalo označenie rozhodnutí najvyššieho súdu, od ktorých sa mal krajský súd odchýliť, resp. v dovolaní neboli uvedené ani žiadne závery najvyššieho súdu týkajúce sa právneho posúdenia v merite sťažovateľovej veci, od ktorých sa mal krajský súd odkloniť.

23. Sťažovateľ v tejto časti dovolania sťažovateľ namietal, že skutkové zistenia okresného a krajského súdu sú rozporuplné a rozsudok je nepreskúmateľný, a to z dôvodu, že z vyjadrení sporových strán, ktoré neboli sporné, mal podľa neho vyplývať nesprávny úradný postup vyšetrovateľa. Napriek tomu však sudy vychádzali z vyjadrenia prokurátorky, ktorá podľa jeho názoru „podržala“ vyšetrovateľa. V tejto súvislosti opísal aj priebeh vybavenia jeho podaní týkajúcich sa postupu vyšetrovateľa a navrhol výsluch svedkov. Okrem toho uvádzal aj skutočnosti týkajúce sa výšky škody a príčinnej súvislosti medzi konaním vyšetrovateľa a vznikom škody.

24. Ak ide o porušenie sťažovateľovho práva na spravodlivý proces, sťažovateľ rovnako ako v odvolaní proti rozsudku okresného súdu uvádzal, že okresný súd nevykonával ním navrhnuté dôkazy a nepredvolal sťažovateľa na pojednávanie. V tejto súvislosti tvrdil, že čl. 6 dohovoru zaručuje aj to, aby sporová strana bola na pojednávaní prítomná. Podľa sťažovateľa okresný súd svojím postupom neumožnil sťažovateľovi reagovať na tvrdenia žalovanej a nevytvoril mu „adekvátny priestor“ na vyjadrenie a predloženie dôkazov. V dôsledku toho podľa sťažovateľa krajský súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.

25. Uznesením najvyššieho súdu bolo sťažovateľovo dovolanie odmietnuté.

26. V časti týkajúcej sa dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd skonštatoval, že sťažovateľ v dovolaní nesformuloval žiadnu právnu otázku, od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu a nešpecifikoval konkrétnymi judikátmi, stanoviskami či rozhodnutiami

ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, od ktorej sa mal krajský súd vo svojom rozsudku odkloniť. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie v tejto časti odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP, t. j. z dôvodu, že dovolanie nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Najvyšší súd v tejto súvislosti tiež uviedol, že dovolacia otázka musí byť právna, t. j. má sa týkať bezprostredne aplikácie právnych noriem, a nie tvrdení strán a dokazovania.

27. V časti týkajúcej sa dovolania podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd uviedol, že ak ide o otázku prítomnosti sťažovateľa na pojednávaní, resp. jeho vypočutia, okresný a krajský súd sťažovateľovi zrozumiteľne vysvetlili, prečo navrhované dokazovanie nebolo nevyhnutné pre ustálenie skutkového stavu. Najvyšší súd tiež zdôraznil, že súdy nie sú návrhmi na vykonanie dôkazov viazané.

28. Okrem toho najvyšší súd poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ bol pred okresným súdom na pojednávaní 9. augusta 2021 zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom z radov advokátov, ktorý nad rámec vyhlásenia, že žiada vypočutie sťažovateľa na preukázanie skutočností uvedených v žalobe a vyjadreniach, neuviedol žiadne nové dôvody, pre ktoré by navrhované dokazovanie bolo dôležité. Najvyšší súd tu zvýraznil, že rozhodujúcim dôvodom na zamietnutie sťažovateľovej žaloby bolo nepreukázanie nesprávneho úradného postupu sťažovateľa.

29. Najvyšší súd napokon dodal, že odvolací súd sa vyjadril k podstatným skutkovým otázkam, jeho rozhodnutie bolo preskúmateľné a správne právne posúdené, pričom otázka správnosti právneho posúdenia nie je relevantná v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP. Vzhľadom na tieto skutočnosti najvyšší súd v tejto časti dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, t. j. z dôvodu, že smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

30. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ v podstate zopakoval svoje námietky uplatnené v odvolacom a dovolacom konaní pred všeobecnými súdmi.

31. Osobitne zvýraznil, že nebol prítomný na pojednávaní, ktorého sa chcel zúčastniť a vypovedať k predmetu konania, pričom túto skutočnosť považoval za porušenie čl. 6 dohovoru, resp. čl. 48 ods. 2 ústavy.

32. V sťažnosti namietal aj prietahy v konaní pred okresným súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

33. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval sťažovateľovu sťažnosť v jeho neprítomnosti na neverejnom zasadnutí. Účelom predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je zistenie, či a v akom rozsahu je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť, alebo prijať na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

III.1. Odmietnutie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k okresnému súdu:

III.1.1. K priet'ahom v konaní:

34. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno ústavnú sťažnosť na priet'ahy v súdnom konaní preskúmať len v prípadoch, ak konanie na všeobecných súdoch ešte neskončilo [pozri napr. IV. ÚS 466/2022, bod 12 odôvodnenia; pozri aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci *Mazurek proti Slovensku*, č. 16970/05, 3. 3. 2009].

35. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že súdne konanie vo veci sťažovateľa už bolo právoplatne skončené, a to vrátane dovolacieho konania.

36. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd ústavnú sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu práva zakotveného v čl. 48 ods. 2 ústavy zo strany okresného súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.1.2. K rozsudku okresného súdu:

37. Ústavný súd vo vzťahu k namietanému rozsudku okresného súdu poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej ústavný súd odmietne ústavnú sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci, ak o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa bol oprávnený rozhodovať iný súd na základe dostupného a účinného právneho prostriedku nápravy v systéme všeobecného súdnictva.

38. Za účinný prostriedok nápravy proti rozhodnutiu okresného súdu sa pritom považuje odvolanie, o ktorom rozhoduje krajský súd. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ účinný prostriedok nápravy proti rozsudku okresného súdu využil a podal proti nemu odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol. Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa rozsudku okresného súdu pre nedostatok svojej právomoci, a to v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (pozri napr. II. ÚS 242/2021, body 32 a 33 odôvodnenia).

III.2. Odmietnutie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu:

39. Ak ide o uznesenie najvyššieho súdu v tej časti, ktorá sa týkala dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (nesprávne právne posúdenie), ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej označenie konkrétneho rozhodnutia (judikatúry) najvyššieho súdu nie je v zmysle ustanovenia § 428 CSP obligatórnou náležitosťou dovolania. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP dovolateľ obligatórne odôvodní tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP), a dotknutý dovolací dôvod vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a súčasne uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Argumentácia konkrétnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu je preto nad rámec zákonných požiadaviek a dovolací súd ňou nie je viazaný (pozri napr. III. ÚS 76/2021, bod 57 odôvodnenia). Uvedené závery napokon vo svojej judikatúre potvrdil aj samotný najvyšší súd (uznesenie sp. zn. 1VObd/2/2020 z 27. apríla 2021, bod 37 odôvodnenia).

40. Z uvedeného vyplýva, že závery najvyššieho súdu o tom, že jednou z podmienok pre meritórne preskúmanie dovolania sťažovateľa bolo aj označenie ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť, nie sú v súlade so znením a zmyslom príslušných zákonných ustanovení upravujúcich dovolacie konanie.

41. Ústavný súd však na druhej strane súhlasí s najvyšším súdom v tom, že dovolanie sťažovateľa nemalo všetky zákonom stanovené náležitosti, pretože sťažovateľ vo svojom dovolaní neuviedol právne posúdenie krajského súdu, ktoré pokladal za nesprávne. V dôsledku toho ani neuviedol, v čom mala spočívať nesprávnosť právneho posúdenia krajského súdu.

42. Odmietnutie dovolania sťažovateľa v časti týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia preto bolo v súlade s § 447 písm. f) CSP a zo strany najvyššieho súdu tým nedošlo k porušeniu sťažovateľových práv.

43. Ústavný súd dodáva, že najvyšší súd svoje rozhodnutie v tejto časti zrozumiteľne a dostatočne odôvodnil, pričom dovolanie sťažovateľa v tejto časti sa netýkalo bezprostredne aplikácie právnych noriem, ale skutkových zistení súdov prvej a druhej inštancie.

44. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že v ostatnom období viackrát vyslovil porušenie základných práv v dôsledku nadmerne formalistických prístupov najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho k posudzovaniu obsahu dovolaní sťažovateľov. Dôsledné napĺňanie požiadavky, aby najvyšší súd odmietol formalizmus pri rozhodovaní v dovolacom konaní (teda aby „nezatváral oči“ predtým, čo je v dovolaní namietané), však nemôže dospieť do polohy opačného extrému, keď najvyšší súd v dovolaní „nájde“ aj kritiku, ktorú v ňom dovolateľ v skutočnosti nevyjadril. Ústavný súd už opakovane judikoval, že úlohou najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho je pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku, ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky, ale ani „hádať“, čo povedal dovolateľ (pozri napr. III. ÚS 374/2024, bod 15 odôvodnenia).

45. Ak ide o časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorá sa týkala dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, teda namietaného porušenia sťažovateľových procesných práv, najvyšší súd zrozumiteľne a dostatočne vysvetlil, že pre rozhodnutie vo veci sťažovateľa bola v zmysle rozsudku krajského súdu rozhodujúca skutočnosť, že postup vyetrovateľa bol podľa prokurátorky zákonný, preto vykonanie ďalších dôkazov o iných skutočnostiach (a osobitne o výške škody) nebolo potrebné, pretože by nemalo vplyv na rozhodnutie v sťažovateľovej veci. Okrem toho z rozhodnutí všeobecných súdov vyplýva, že okresný súd postupoval pri vykonávaní dokazovania v súlade s príslušnými ustanoveniami CSP.

46. Ústavný súd preto konštatuje, že rozhodnutie najvyššieho súdu v tejto časti nie je arbitrárne a je preto ústavne udržateľné (k hraniciam prieskumu zo strany ústavného súdu pozri napr. III. ÚS 619/2021, bod 11 odôvodnenia).

47. K sťažovateľovej argumentácii týkajúcej sa jeho osobnej neúčasti na ústnom pojednávaní pred okresným súdom, na ktorom ho zastupoval jeho právny zástupca, ústavný súd dodáva, že čl. 6 ods. 1 dohovoru nezaručuje právo osobne sa zúčastniť verejného pojednávania vo svojej civilnej veci, ale zaručuje iba všeobecnejšie právo účinne uplatniť svoju vec pred súdom a právo na rovnosť

účastníkov konania (rovnosť zbraní). Uvedený článok dohovoru ponecháva členským štátom voľnosť pri voľbe prostriedkov, ktorými budú uvedené práva zabezpečené.

48. Otázku osobnej účasti na pojednávaní je preto potrebné preskúmať v širšom kontexte „spravodlivosti“ súdneho konania, ktorá je zaručená v čl. 6 dohovoru. V tejto súvislosti je potrebné zistiť, či účastník konania mal dostatočnú možnosť (*reasonable opportunity*) oboznámiť sa a vyjadriť sa k argumentácii a dôkazom predloženým druhou sporovou stranou a uplatniť svoj nárok (*present his case*) za podmienok, ktoré neznameniajú podstatnú nevýhodu oproti druhej sporovej strane.

49. Vo svojej judikatúre ESĽP už vo viacerých prípadoch preskúmaval občianske súdne konania v civilných veciach, v ktorých sťažovatelia vykonávajúci trest odňatia slobody nemali možnosť zúčastniť sa pojednávania v ich veci. Vo svojich rozhodnutiach ESĽP v princípe akceptoval, že vzhľadom na zrejmé ťažkosti spojené s predvedením osoby pozbavenej osobnej slobody na pojednávanie je v súlade s dohovorom, ak v prípadoch, v ktorých uplatnenie nároku nie je založené na okolnostiach osobnej povahy (na osobnej skúsenosti, *personal experience*), je prípustné, ak je osoba vykonávajúca trest osobnej slobody na pojednávaní zastúpená právnym zástupcom.

50. Príkladom nároku založeného na okolnostiach osobnej povahy, pre rozhodnutie ktorých je osobná účasť na pojednávaní a vypočutie sporovej strany nevyhnutné, sú nároky na náhradu ujmy spôsobenej nezákonnou väzbou a odsúdením (pozri rozhodnutie ESĽP vo veci *Sokur proti Rusku*, č. 23243/03, 15. 10. 2009), prípadne náhrady ujmy spôsobenej podmienkami vo väzbe (pozri rozhodnutie ESĽP vo veci *Shilbergs proti Rusku*, č. 20075/03, 17. 12. 2009), resp. zaobchádzaním so sťažovateľom vo výkone trestu odňatia slobody (pozri rozhodnutie ESĽP vo veci *Kovalev proti Rusku*, č. 78145/01, 10. 5. 2007). Podstatným pre posúdenie, či je osobná účasť sťažovateľa na pojednávaní pred súdom nevyhnutná, je teda predmet konania, resp. povaha uplatneného nároku (k uvedenému pozri napr. rozhodnutie ESĽP vo veci *Siwiec proti Poľsku*, č. 28095/08, § 45 – § 49, 3. 7. 2012).

51. Ak ide o nárok sťažovateľa, tento nebol založený na okolnostiach osobnej povahy, keďže išlo o majetkovú škodu spôsobenú odcudzením motorového vozidla. Sťažovateľ bol okrem toho na pojednávaní pred okresným súdom zastúpený právnym zástupcom, ktorý mal možnosť vyjadriť sa ku všetkým tvrdeniam a dôkazom zo strany žalovanej, a ako to uviedol okresný súd, spornou skutkovou otázkou medzi sťažovateľom a žalovanou bola len výška vzniknutej škody (ktorá pre rozhodnutie vo veci nebola podstatná).

52. Samotné rozhodnutie vo veci vychádzalo z dôkazu predloženého sťažovateľom a z výkladu príslušného ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. Právny zástupca sťažovateľa pritom mal možnosť sa k týmto otázkam vyjadriť, a to aj v rámci odvolacieho a dovolacieho konania. Neúčasť sťažovateľa na pojednávaní v jeho civilnej sporovej veci preto nemala za následok porušenie sťažovateľovho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

53. Ak ide o čl. 48 ods. 2 ústavy, v zmysle judikatúry ústavného súdu nie je právo osobne sa zúčastniť pojednávania absolútne (III. ÚS 4/07, str. 10 odôvodnenia), t. j. nie je možné ho vykladať tak, že neúčasť sťažovateľa na pojednávaní je za každých okolností porušením jeho práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti. Ústavný súd pri výklade čl. 48 ods. 2 ústavy

v sťažovateľom prípade vychádzal z už uvedených princípov vyplývajúcich z judikatúry EŠLP a nezistil porušenie sťažovateľových práv.

54. Ústavný súd preto už na predbežnom prerokovaní zistil, že ani pri prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu by nemohol sťažnosti vyhovieť, čo je dôvodom na jej odmietnutie v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (pozri napr. III. ÚS 10/2024, bod 70 odôvodnenia).

III.3. Obiter dictum:

55. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že preskúmanie právneho posúdenia veci krajským súdom bolo v dovolacom konaní vylúčené tým, že sťažovateľovo dovolanie nemalo všetky zákonom stanovené náležitosti. Sťažovateľ tak riadne nevyčerpal dostupné právne prostriedky, ktoré mu zákon priznával na ochranu jeho práv, čo je dôvod, pre ktorý nemožno ani v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmať rozhodnutie krajského súdu v tejto časti (pozri k tomu napr. IV. ÚS 268/2023, bod 20 odôvodnenia). Navyše, ani v samotnej ústavnej sťažnosti sťažovateľ nesformuloval konkrétne výhrady k právnemu posúdeniu veci zo strany krajského súdu.

56. Navyše, akýkoľvek prieskum rozhodnutia krajského súdu v konaní o sťažovateľovej ústavnej sťažnosti bol vylúčený už len tým, že sťažovateľ v texte, resp. v navrhovanom výroku ústavnej sťažnosti neoznačil krajský súd za porušovateľa svojich práv a ani nežiadal zrušenie rozsudku krajského súdu (pozri k tomu § 123 ods. 1 a § 45 zákona o ústavnom súde).

57. Ústavný súd tiež pripomína, že sťažovateľ ani v konaní pred všeobecnými súdmi a ani v ústavnej sťažnosti nenamietal právne posúdenie namietaného postupu vyšetrovateľa v jeho veci ako postupu v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.

58. V texte ústavnej sťažnosti sťažovateľ síce poukázal aj na čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, avšak bez toho, aby žiadal vysloviť porušenie práv vyplývajúcich z týchto článkov, resp. bez toho, aby bližšie odôvodnil, aký majú tieto články súvis s jeho vecou. Ústavný súd nepovažoval za potrebné sa tejto časti ústavnej sťažnosti podrobnejšie venovať, pretože všetky podstatné skutočnosti v sťažovateľovej veci preskúmal v rozsahu článkov uvedených v bodoch 1 a 4 tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu